

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11Tos/9/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8125010181
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Bašistová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8125010181.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Lucie Bašistovej a sudcov JUDr. Vladimíra Monoka a JUDr. Gabriely Dubovej, PhD. na neverejnom zasadnutí konanom dňa 20.05.2025, v trestnej veci odsúdeného A. B. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Tr. zákona a iné, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov sp. zn. 31PP/8/2025 zo dňa 02.04.2025, takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku z r u š u j e napadnuté uznesenie.

Podľa § 415 ods. 1 Tr. poriadku a § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zákona podmieniene prepúšťa odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. X. XXXX XX/XX, D. E. F., t. č. ÚVV a ÚVTOS Prešov, z výkonu súhrnného trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/93/2019 zo dňa 26.11.2020 vo výmere 9 (deväť) rokov, ktorým bol zároveň zrušený skorší výrok o treste odňatia slobody uložený odsúdenému rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 3T/64/2018 zo dňa 19.09.2018, právoplatný dňa 05.10.2018, ako aj všetky rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona u r č u j e skúšobnú dobu v trvaní 3 (tri) roky.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona n a r i a d ť u j e nad odsúdeným probačný dohľad vo výmere 2 (dvoch) rokov.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona za použitia § 51 ods. 3 písm. b) Tr. zákona u k l a d á odsúdenému obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok.

Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona za použitia § 51 ods. 4 písm. k) Tr. zákona odsúdenému u k l a d á povinnosť spočívajúcu v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zákona v spojení s § 415 ods. 1 Tr. poriadku návrh odsúdeného A. B. na podmieniene prepustenie z výkonu súhrnného trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 3T/93/2019 zo dňa 26.11.2020 vo výmere deväť rokov, ktorým bol zároveň zrušený skorší výrok o treste odňatia slobody uložený odsúdenému rozsudkom Okresného súdu Trnava sp. zn. 3T/64/2018 zo dňa 19.09.2018, právoplatný dňa 05.10.2018, ako aj všetky rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad, zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený ihneď po jeho vyhlásení a poučení o opravnom prostriedku, do zápisnice o verejnom zasadnutí, sťažnosť, ktorú následne aj bližšie písomne odôvodnil. V podanej

sťažnosti uviedol, že s poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 250/2023 sa chce domáhať porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Navrhuje uznesenie okresného súdu zrušiť a vrátiť na ďalšie rozhodnutie. Posúdenie predpokladu vedenia riadneho života v budúcnosti s poukazom na trestnú minulosť a život pred odsúdením je v rozpore s § 66 ods. 1 Tr. zákona, čím okresný súd svojím prístupom v konečnom dôsledku vytvoril prísnejšiu právnu úpravu podmieneného prepustenia pre recidívu a možnosť jeho podmieneného prepustenia je v podstate vylúčená. Uvedené skutočnosti sú aj v rozpore so zásadou ne bis in idem, keďže okresný súd dospel k záveru o zamietnutí žiadosti o podmienené prepustenie len na základe trestnej minulosti. Napadnuté uznesenie považuje v tejto časti za formalistické a nie je riadne presvedčivé a logicky odôvodnené. Predpoklad vedenia riadneho života v budúcnosti nemôže byť založený predovšetkým, či dokonca výlučne na trestnej minulosti konkrétneho jednotlivca a túto nemožno hodnotiť len formalisticky podľa toho, koľkokrát bol niekto odsúdený a koľkokrát vykonával trest odňatia slobody. Zmysel inštitútu podmieneného prepustenia spočíva v motivácii odsúdeného k tomu, aby svojím správaním a chovaním, plnením svojich povinností ukázal polepšenie. V podanej sťažnosti taktiež uviedol, že ak vykonanou časťou trestu odňatia slobody bol dosiahnutý účel trestu, nie je už ďalší trest potrebný.

Na základe podanej sťažnosti preskúmal krajský súd v zmysle ust. § 192 ods. 1 Tr. poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku napadnutého uznesenia predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného je dôvodná.

Z obsahu spisového materiálu, ako aj zo samotného napadnutého uznesenia vyplýva, že odsúdený A. B. vykonáva súhrnný trest odňatia slobody vo výmere deväť rokov, ktorý mu bol uložený za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Tr. zákona a prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zákona a na jeho výkon bol zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia za súčasného zrušenia výroku o treste z rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 19.09.2018 sp. zn. 3T/64/2018 ako aj všetkých rozhodnutí a výrokov obsahovo nadväzujúcich, ak zrušením stratili podklad, pričom Okresný súd Ružomberok uznesením sp. zn. 8Nt/16/2021 dňa 17.05.2021 rozhodol o zmene spôsobu výkonu trestu preradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Uvedený trest odňatia slobody odsúdený vykonáva od 26.11.2020 s tým, že mu do výkonu trestu boli započítané aj doby strávené vo väzbe od 27.03.2018 do 18.10.2018 a vykonaný trest od 18.10.2018 do 26.11.2020 vo veci Okresného súdu Trnava sp. zn. 3T/64/2018, ku ktorému bol uložený súhrnný trest. Koniec teraz vykonávaného trestu odňatia slobody má tak predpokladaný dňa 27.03.2027.

Z ustanovenia § 66 ods. 1 Tr. zákona vyplýva, že súd môže osobu odsúdenú za zločin podmienenčne prepustiť na slobodu po výkone dvoch tretín uloženého trestu odňatia slobody, ak vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázala polepšenie a môže sa od nej očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zákona pri rozhodovaní o podmienenčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Zo spisového materiálu je zrejmé, že odsúdený výkonom dvoch tretín trestu odňatia slobody dňa 27.03.2024 splnil formálnu podmienku týkajúcu sa možnosti podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

Pokiaľ ide o materiálne podmienky, prvou je, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie, a druhou je, že môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Prvá materiálna podmienka sa viaže na správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody a jej plnenie preukazuje príslušný ústav na výkon trestu v hodnotení odsúdeného (§ 62 zák. č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody).

Splnenie druhej materiálnej podmienky súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade

prepustenia na slobodu povedie riadny život, t. j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Z judikatúry Ústavného súdu SR týkajúcej sa hodnotenia materiálnych podmienok podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, ktorá bola zhrnutá v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 36/2022 z 24.05.2022, vyplýva, že zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie bol odsúdený automaticky podmiennečne prepustený po uplynutí stanovenej doby bez zreteľa na účel trestu. Je potrebné vziať do úvahy i samotný účel trestu, ktorý obsahuje viac komponentov, ku ktorým súdy pri svojom rozhodovaní musia prihliadať. Podstatou ich úvah je potom v konečnom dôsledku dôvodnosť predpokladu, že odsúdený povedie v budúcnosti i na slobode riadny život s minimalizáciou rizika jeho recidívy (IV. ÚS 85/2011, IV. ÚS 321/2013).

Všeobecný súd rozhodujúci o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody však musí zohľadniť všetky zadovážené dôkazy, ktoré mu poskytnú komplexný obraz o osobe odsúdeného a jeho celkovom správaní a plnení povinností vo výkone trestu, pretože aj tieto okolnosti vedú do istej miery ovplyvniť predpoklad o tom, aké správanie možno od odsúdeného očakávať potom, ako opustí brány väzenia. Pri skúmaní splnenia materiálnych podmienok týkajúcich sa možnosti podmieneného prepustenia odsúdeného na slobodu je preto pre všeobecný súd dôležité zistiť a vyhodnotiť správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody. Prítom správanie odsúdeného je determinované samotným výkonom trestu odňatia slobody, ako aj plnením jeho účelu, ktorý spočíva v prevencii pred ďalším páchaním trestnej činnosti a výchove odsúdeného k vedeniu morálneho a slušného života (III. ÚS 154/09, IV. ÚS 85/2011).

S ohľadom na povahu a účel tohto právneho inštitútu je odôvodneným úsudok, že o takomto polepšení môže okrem iného svedčiť, ak odsúdený riadne a zodpovedne plní povinnosti, ktoré vo výkone trestu pre neho vyplývajú z právnych predpisov, ak dodržiava ústavný poriadok a stanovený režim, plní pokyny príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže, dodržiava zásady slušného správania, iniciatívne spolupracuje a plní program zaobchádzania, dodržiava povinnosti a zákazy obsiahnuté v zákone o výkone trestu odňatia slobody a vo vyhláske, ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu a pod. Plnenie druhej materiálnej podmienky súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t. j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti. Vychádzajúc z obsahu vykonaných dôkazov krajský súd v danom prípade dospel k záveru, že u odsúdeného A. B. sú uvedené materiálne podmienky splnené.

Zmyslom podmieneného prepustenia nie je odmieniť odsúdeného za dobré správanie vo výkone trestu – nejde o dobrodenie pre odsúdeného, a nemôže tak byť ani paušálne vylúčené u niektorých kategórií odsúdených, napr. recidivistov, ako špecifické sprísnenie trestného postihu. Nariadenie podmieneného prepustenia z výkonu trestu je namieste vtedy, ak už k náprave, resp. k dosiahnutiu účelu trestu ďalší pobyt odsúdeného vo výkone trestu nie je nutný, pričom možno vzhľadom na všetky relevantné okolnosti predpokladať, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. V tomto smere je dôležité mať na pamäti, že vytvorenie špeciálnej, prísnejšej právnej úpravy podmieneného prepustenia zo strany všeobecného súdu pre recidivistov, ktorí v minulosti „nevyužili šancu“ v podobe podmieneného prepustenia a vo výkone trestu sa ocitli znova, nemožno z ústavnoprávneho pohľadu akceptovať (nález Ústavného súdu Českej republiky I. ÚS 2201/16 z 3.1.2017).

Krajskému súdu je zrejmé, že trestná minulosť je relevantným faktorom pri rozhodovaní o podmienenom prepustení odsúdeného. Avšak predpoklad vedenia riadneho života v budúcnosti nemôže byť založený predovšetkým, či dokonca výlučne na trestnej minulosti konkrétneho jednotlivca. Je potrebné zohľadniť ďalšie aktuálne poznatky o osobe odsúdeného, stav jeho nápravy i prostredie, v ktorom by sa ocitol po prípadnom podmienenom prepustení na slobodu, ako aj zaoberať sa okolnosťami spáchania trestnej činnosti s ohľadom na mieru prekonania subjektívnych príčin tejto trestnej činnosti na strane odsúdeného. Trestnú minulosť nemožno hodnotiť formalisticky – koľkokrát bol jednotlivec odsúdený, koľkokrát vykonával nepodmienený trest odňatia slobody či koľkokrát porušil podmienky podmieneného prepustenia. Je potrebné zvážiť, pred akou dlhou dobou a z akých dôvodov došlo k spáchaniu predchádzajúcich trestných činov a či možno od odsúdeného na základe jeho aktuálneho

výkonu trestu očakávať, že povedenie riadny život (nálezy Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 2201/16 z 3.1.2017 a sp. zn. II.ÚS 1945/20 z 29.1.2021 a obdobne nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 36/2022).

V načrtnutých súvislostiach je potrebné pripomenúť, že jedným z účelov trestu je aj vytvorenie podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život (§ 34 ods. 1 Tr. zákona), resp. vytvárať podmienky umožňujúce podporovať a rozvíjať pozitívne osobnostné rezervy pre resocializáciu odsúdených, aby viedli riadny život (§ 1a zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Pri posudzovaní žiadostí o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je tiež potrebné vziať do úvahy, že § 68 ods. 1 Tr. zákona umožňuje uložiť odsúdenému primerané obmedzenia alebo povinnosti uvedené v § 51 ods. 3 a 4 Tr. poriadku. Mieru rizika, ktorá je spojená s podmiennečným prepustením odsúdeného, tak možno zmierniť uložením týchto opatrení (I. ÚS 36/2022). Pokiaľ ide o konkrétne posúdenie okolností tej-ktorej veci, je potrebné poukázať tiež na to, že riaditeľ ústavu na výkon trestu odňatia slobody disponuje najkomplexnejšími a najrelevantnejšími informáciami o odsúdenom, keďže je de facto v priamom kontakte s ním (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Urtos/6/2020 z 18.11.2020).

Z hodnotenia odsúdeného z ÚVV a ÚVTOS Prešov, s miestom výkonu v Sabinove, kde v súčasnosti vykonáva trest v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, vyplýva, že odsúdený pokyny a príkazy príslušníkov plní, pričom bol aj deväťkrát disciplinárne odmenený a disciplinárne potrestaný nebol. Vo svojom voľnom čase sa pravidelne zúčastňuje prednášok, besied, kvízov a športových aktivít organizovaných v oddelení. Je členom športového krúžku a diskusnej skupiny zameranej na protidrogovú osvetu. Svoj voľný čas si vie zorganizovať a zmysluplne využiť. Pracovne je zaraďovaný podľa potrieb objednávateľov prác mimo ústavu na nestrážené pracoviská s voľným pohybom a jeho pracovná morálka je hodnotená kladne.

Ďalším dôležitým faktorom pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody je aj postoj samotného odsúdeného k ním spáchanej trestnej činnosti (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Urtos/7/2020 z 19.11.2020). Vychádzajúc z uvedeného krajský súd v danom prípade dospel k záveru, že u odsúdeného A. B. okrem splnenia formálnej podmienky, sú splnené aj materiálne podmienky, ktoré zákon vyžaduje pre to, aby bolo možné odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody podmiennečne prepustiť. V tomto smere je v prvom rade potrebné poukázať na správanie sa odsúdeného počas výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody. Hodnotenie odsúdeného A. B. riaditeľom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Prešove je kladné. Jeho správanie viedlo nielen k preradeniu z ústavu zo stredným stupňom stráženia do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a z diferenciačnej skupiny B na skupinu A, ale až do umiestnenia do otvoreného oddelenia a pracovného zaradenia na nestráženom pracovisku mimo ústavu s voľným pohybom. Bol deväťkrát disciplinárne odmenený a ani raz disciplinárne potrestaný. Resocializačná prognóza je podľa záverov hodnotenia riaditeľa ústavu menej priaznivá a riziko recidívy stredné. Vzhľadom na vyššie uvedené riaditeľ odporučal jeho podmiennečné prepustenie s uložením povinností a obmedzení a pripojil sa aj k návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie. Na základe uvedeného je možné v prvom rade konštatovať, že odsúdený A. B. jednoznačne vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, a že teda splnil prvú materiálnu podmienku podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

Pokiaľ ide o posúdenie splnenia druhej materiálnej podmienky podmiennečného prepustenia je potrebné zdôrazniť, že od začiatku výkonu trestu bolo potrebné hodnotiť správanie odsúdeného ako bezproblémové, niet preto dôvodu domnievať sa, že odsúdený svoje správanie po dlhé roky prispôboval podmienkam výkonu trestu len za účelom splnenia predpokladov na podmiennečné prepustenie. Nemenej významnou skutočnosťou pre záver o takom polepšení odsúdeného, že možno od neho v budúcnosti očakávať riadne vedenie života je aj jeho postoj k svojej trestnej činnosti, ktorý je sebakritický (viď hodnotenie riaditeľa ústavu). Vo svojom voľnom čase sa pravidelne zúčastňuje prednášok, besied, kvízov a športových aktivít organizovaných v oddelení. Na vhodné predpoklady pre to, aby v prípade podmiennečného prepustenia odsúdený A. B. žil riadnym životom poukazuje aj jeho schopnosť vedieť si zorganizovať svoj voľný čas a zmysluplne využiť, ale aj konštatovanie v hodnotení riaditeľa ústavu, že má vytvorené pracovné návyky a jeho pracovná morálka je hodnotená kladne.

Vzhľadom na uvedené musí krajský súd konštatovať, že záver okresného súdu v tom smere, že odsúdený nespĺňa zákonom požadované podmienky pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, je nesprávny.

Podľa krajského súdu odsúdený počas výkonu trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie do takej miery, že možno od neho očakávať, že povedie v budúcnosti riadny život. Pozitívne pôsobí aj kontakt odsúdeného s blízkou rodinou, s dcérami, bratom a švagrinou, z ktorého možno vyvodiť žiadúcu a trvalú existenciu sociálneho zázemia odsúdeného po jeho prepustení na slobodu. Ak je odsúdený v kontakte s bratom, ktorý mu vie poskytnúť isté zázemie po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, je možné uvedené vyhodnotiť ako ďalšiu pozitívnu okolnosť pri hodnotení splnenia druhej materiálnej podmienky na jeho podmiennečné prepustenie.

S poukazom na uvedené potom krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a odsúdeného A. B. podmiennečne z výkonu trestu prepustil a na lepšie dosiahnutie toho, aby odsúdený aj skutočne v budúcnosti viedol riadny život, uložil aj dohľad a primerané povinnosti a obmedzenia uvedené vo výroku rozhodnutie. Tie sú jednoznačne spôsobilé znížiť mieru rizika, ktorá je spojená s podmiennečným prepustením odsúdeného. Zvyšku nevykonaného trestu odňatia slobody, aj závažnosti trestnej činnosti, pre ktorú bol A. B. odsúdený, zodpovedá podľa krajského súdu stanovená skúšobná doba, ako aj nariadený probačný dohľad.

Pri určení skúšobnej doby krajský súd prihliadol na závažnosť spáchaného trestného činu a odsúdenému určil skúšobnú dobu na 3 roky s ustanovením probačného dohľadu vo výmere 2 roky, a to predovšetkým s prihliadnutím na násilný charakter trestnej činnosti, ku ktorej, ako vyplýva z registra trestov, nedošlo zo strany odsúdeného prvýkrát, nejednalo sa teda o ojedinelý exces v jeho správaní. Krajský prihliadol aj na to, že odsúdený bol v minulosti odsúdený pre rôznorodú trestnú činnosť, jednak lúpeže, ale aj krádeže, avšak vykonané tresty na neho očividne nemali dostatočný účinok vo vzťahu k prevencii, preto je nevyhnutné sledovať správanie odsúdeného počas dlhšieho obdobia, aby odsúdený dostatočne preukázal, že doterajší výkon trestu bol dostatočný pre jeho nápravu a je pevne rozhodnutý zotrvať vo vedení riadneho života v súlade s morálnymi a právnymi normami spoločnosti, a to aj s probačným dohľadom nad odsúdeným. Uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok prispieje k tomu, aby odsúdený aktívne pracoval na svojom sebaovládaní a uložená povinnosť spočívajúca v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie mu má dopomôcť k začleneniu sa do riadneho spôsobu života.

Z dôvodov vyššie rozpísaných krajský súd jednomyseľne napadnuté uznesenie zrušil, a teda sťažnosť odsúdeného považoval za dôvodnú a rozhodol o podmiennečnom prepustení odsúdeného tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.
jednomyseľne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.